

DE Banier

KERK & STAAT

▶ "Ook voor SGP'ers is de
scheiding van kerk en
staat een groot goed."

Vóór
een christelijk
Nederland

Samenwerkingsaanbieding van de **John Bunyan Stichting** en de **Gereformeerde Bijbelstichting**

De Bijbelse geschiedenissen voor jong en oud

Verkrijgbaar bij
de christelijke
boekhandel.

Geldig vanaf
1 december
t/m D.V.
maart 2019

**TIJDELIJKE
ACTIE
VAN 17,50 VOOR
8,75**

Een prachtig, waardevol en leerzaam boek.
Ook zeer geschikt voor Bijbels onderwijs
binnen het gezin.

Geschreven door B.J. van Wijk en voorzien van
aansprekende kleurenillustraties van
Adri Burghout.

**John
Bunyan Stichting**

**GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING**

Een helder
licht op de
zaak

Spek

Accountants
Belastingadviseurs

Nieuwe Tiendweg 16
2923 AE Krimpen aan den IJssel
T 0180 591581
F 0180 591582
E info@spek.nl
www.spek.nl

Neutrale staat?

Veel Nederlanders hebben zo hun gedachten over 'kerk en staat'. 'Die zijn gescheiden', is een veel gehoord commentaar. Kerk en staat hebben inderdaad elk hun eigen verantwoordelijkheid. In de ogen van velen is daar logischerwijs aan verbonden 'dat de overheid neutraal moet zijn'. Maar hoe houdbaar is dat devies?

INHOUD

Wmo in Middelburg

Meditatie	4
Voorzitter	5
Wmo in Middelburg	6
Family first	11
Thema: kerk en staat	12
Conferentie in beeld	15
Varia	16
Thema: staat en kerk	18
Haagse nieuwsoverzicht	23
Politiek dichtbij	24
Kerk, politiek en SGP	27
Waardengemeenschap	28
Handel met Vietnam	29
LGBTQIA2S	31

Zoals blijkt uit de Bijbel heeft God de overheid ingesteld om het kwaad te beteugelen (Romeinen 13). Een uitgangspunt dat we heel duidelijk terugvinden in artikel 36 (NGB). De overheid kan niet neutraal zijn. Dat kan niet ten aanzien van euthanasie of ten aanzien van koopzondagen. Dat kan ook niet als het gaat over de ruimte die in het publieke domein wordt gegeven aan de duistere machten van Halloween. Het is inherent aan het ambt van de overheid dat zij positie kiest: tegen het kwaad en voor het goede.

De overheid is 'Gods dienaar, u ten goede' (Romeinen 13:4). Johannes Calvijn schrijft bij deze woorden "Om kort te gaan, in de uitoefening van het overheidsgezag hebben zij verplichtingen jegens God en de mensen. Omdat zij immers door God zijn aangesteld om Zijn opdracht uit te voeren, zullen zij aan Hem rekenschap geven. Daar komt bij, dat de dienst, welke God aan hen toevertrouwd heeft, betrekking heeft op de onderdanen; daarom zijn zij ook schuldenaars aan dezen."

Verantwoordelijkheid van de overheid en burgers is de inzet van menig politiek debat. Maar hoe duiden we deze verantwoordelijkheid? Daarover bestaan uiteenlopende visies. Bij al deze visies neemt de gereformeerde belijdenis een unieke plaats in. Duidelijk brengt zij naar voren dat volgens de Bijbel alle mense-

lijke verantwoordelijkheid wortelt in de schepping (Romeinen 1). En daarbij: onze Schepper draagt de wereld, ondanks zonde en gebrokenheid. Dan heeft Hij er ook recht op om door alle mensen en overheden te worden erkend en geëerbiedigd naar Zijn Woord.

Getrouwheid en zelfverloochening zijn nodig om dit beginsel uit te dragen en hiernaar te handelen. En in een tijd van complexer wordende problemen en een postchristelijk levensgevoel is dit Bijbelse beginsel het enige dat werkelijk perspectief biedt. Onze vertegenwoordigers en bestuurders hebben dringend ons gebed nodig. En breder, aan u en mezelf de vraag: wie zijn we – en wie behoren we te zijn? Daarom mag persoonlijke en gedurige verootmoediging voor Gods aangezicht niet ontbreken. Of blijven we wat dat betreft liever 'neutraal'? ◀

DS. G.W.S. MULDER
vicevoorzitter

- "... de (...) alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en Heere der heren;"
1 Timotheüs 6:15b

De alleen machtige Heere...

Vierhonderd jaar geleden werd op 13 november 1618 de Nationale Synode van Dordrecht geopend. Mede dankzij de overheid. Dat bepaalt ons bij het thema "Kerk en staat".

Wij belijden dat de toen genomen besluiten een geschenk zijn van de Koning der Kerk. Door de apostel Paulus hier genoemd 'de alleen machtige Heere'.

Alleen de Heere heeft de macht in Zichzelf en van Zichzelf. Hij steekt daarin boven alle koningen en regeerders uit. Hij is de Koning der koningen en Heere der heren. Samen met het 'de zalige Heere', klinkt het 'de alleen machtige Heere' als een lofprijzing. Daarom: "Welken zij eer en eeuwige kracht".

ONZE NEDERLANDSE REGERING

Onze regering wordt wel via menselijke, democratische weg gekozen, maar wij belijden dat het God behaagt ons door middel van haar te

regeren. Wat is daarom de voorbede belangrijk.

Ook koning Willem-Alexander is voor ons volk al ruim vijf jaar een instrument in Gods hand. In de wetten van ons land wordt dat erkend. Die beginnen met: "Wij, Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden..."

Laten we er zuinig op zijn. Je kunt het natuurlijk zien als een restant van christelijk Nederland. Maar je kunt het ook zien als een mooi getuigenis van Gods Koningschap. De Heere kan dat zegenen tot meerdere eer en lof van Hem als de Koning der koningen.

Door de Romeinse keizer in de dagen van Paulus werd God ook niet gediend. Als hij hoorde over de Heere als de 'Koning der koningen' dacht hij: Maar de machtigste, dat ben ik! Maar wat vergiste hij zich. En allen die het vandaag denken (in Nederland en daarbuiten), vergissen zich ook. Alle regeerders en

DS. J.P. NAP
Hoewelaken

machthebbers zullen eenmaal verantwoording moeten afleggen aan de God en Vader van onze Heere Jezus Christus over het gevoerde regeringsbeleid.

ONZE PERSOONLIJKE REGERING

Dat geldt ook voor u en mij persoonlijk. Wij gedragen ons al gauw als een koninkje in het klein. We vinden onze eigen mening de beste. Ons eigen gevoel het fijnste. Iedereen moet van ons afblijven. Ook God moet Zich maar niet met ons bemoeien, zo vinden we van nature.

Koning Ik staat nummer één.

Weet u, het is nodig, dat wij voor God van onze troon af komen. Voor het eerst. En telkens. Dat wij onze zonde aan Hem belijden. Onze ongehoorzaamheid. Onze onbekeerlijkheid. Wij "willen noch kunnen tot God niet wederkeren", Dordtse Leerregels h. 3/4, 2. Opdat wij Hem leren erkennen als onze Koning en onze Heere.

Zal dat kunnen?

Weet u, God is zo'n machtige Koning dat Hij ook bij machte is om u aan Zich te onderwerpen en zalig te maken. Door de macht van Zijn Woord en Geest. Hoe? Dan hoor je Hem in de Bijbel zeggen: "Luister naar Mij. Volg Mij". En de Heilige Geest zorgt ervoor, dat dat gebeurt! Je gaat luisteren. Hem geloven. Hem liefkrijgen. Hem gehoorzamen. Ook Hem lofzeggen. Met hart en wandel. Hem "zij eer en eeuwige kracht. Amen." ◀

De overheid bleek een voedsterheer van de kerk te zijn

In zijn traktaat *Coop-mans-Iacht* (1637) schrijft de Zierikzeese prediker G.C. Udemans: "De Hooge Overigheden [worden] vergheleken by op-queeckers, ende voesters van de kercke Gods". Hij refereert ongetwijfeld aan de bekende woorden uit Jesaja 49:23, "En koningen zullen uw voedsterheren zijn, hun vorstinnen uw zoogvrouwen".

Udemans beschrijft de roeping van de overheid. Het woord *voedster* gaat op twee Hebreeuwse grondwoorden terug. Het ene grondwoord komt van de betekenis 'zuigen', terwijl het andere terug gaat op de betekenis van 'voeden' ofwel 'opvoeden'. Daarmee is de kern van de betekenis weergegeven. Overheden verzorgen Gods kerk, zij voeden ze op en beschermen haar. De statenvertalers delen in hun kanttekening (kt.100) die visie: "De zin is, dat de koningen niet alleen zich tot de gemeente van Christus zullen vervoegen, maar zij zullen ook hun macht en autoriteit gebruiken tot aanwas en bescherming derzelve". De persoonlijke verantwoordelijkheid van politieke ambtsdragers is zich te voegen bij de gemeente van Christus. In de uitoefening van hun ambt dienen zij het welzijn van Christus' gemeente te bevorderen. Het gaat in Jesaja's profetie om de zekerheid van Sions herstel en hoe koningen en vorstinnen zich zullen gedragen jegens het éne Sion Gods. Er was en er is slechts één Sion Gods, hoewel de verdeeldheid ons schuldig stelt. Toch doet die verdeeldheid niets af aan de roeping van de overheid.

De staat tot nut van de kerk. Daar is de Nationale Synode van Dordrecht, waarvan Godefridus Udemans als alom gewaardeerde theoloog deel van uitmaakte, een voorbeeld van. Dit jaar herdenken we dat deze synode in 1618 haar aanvang nam. De Dordtse Synode was geen lokale aangelegenheid, maar een 'nationale'. Zelfs internationale theologen leverden hun bijdrage. Kerk en staat sloegen de handen ineen om deze synode te houden. De complexe theologische en politieke verhoudingen zorgden wel voor een lange aanloop. Op de achtergrond speelde zelfs het conflict tussen prins Maurits en Johan van Oldenbarnevelt een rol van betekenis. Toch werd deze synode door Gods goedheid werkelijkheid. De verwevenheid tussen kerk en staat bleek uit het feit dat tijdens de nationale synode ook politieke gecommiteerden acte de présence gaven.

De synode bevorderde de vrede en eenheid binnen de republiek. De theo-

logische strijd tussen remonstranten en contraremonstranten kwam officieel ten einde. De Dordtse Leerregels zijn van blijvende invloed. De onlangs overleden historica Joke Roelevink stelde vorig jaar tijdens een congres dat de gematigde toon van de Dordtse Leerregels te danken is aan de Engelse gedelegeerden en de politieke gecommiteerden. Gematigd of niet, één ding is zeker: op een evenwichtige en scherpzinnige wijze is de leer der waarheid geformuleerd. De Dordtse kerkorde definieerde de onafhankelijke positie van de kerk zonder inmenging van de overheid in kerkelijke aangelegenheden. En ten slotte: de betrouwbare Statenvertaling drukte een onmiskenbaar stempel op de eenheid binnen de kerk. "God sprak in de Nederlandse taal", zo getuigde Johannes Bogerman. De overheid bleek een voedsterheer van de kerk te zijn. Het is een zegen als kerk en overheid in gezamenlijkheid het goede zoeken voor land en volk. De Dordtse Synode is daar een voorbeeld van. ◀

"De staat tot nut van de kerk."

DRS. P.A. ZEVENBERGEN
partijvoorzitter

WELDOEN AAN IEDEREEN EN VOORAL AAN DE HUISGENOTEN DES GELOOFS

Ervaringen van de Wmo- commissie in Middelburg

DOOR MW. LAURA OVERBEEKE-NIEUWENHUIZE
LID VAN DE WMO-COMMISSIE MIDDELBURG

Nadat er destijds steeds meer duidelijkheid kwam over de invoering van de Wet Wmo in 2015 en de zogenoemde participatiesamenleving hebben afgevaardigden van de diaconie en de Vrijwillige Thuiszorg binnen de Gereformeerde Gemeente Middelburg contacten gezocht met de plaatselijke politiek. Bij deze opstart werden er gesprekken gevoerd met de fractievoorzitter van de SGP en de PvdA-wethouder met Wmo in haar portefeuille. Dit leidde weer tot gesprekken met het plaatselijke zorgloket 'Porthos'. Daaruit vloeide ondertekening van een intentieverklaring voort. In de intentieverklaring stond dat we als kerkelijke gemeente, niet alleen bereid zijn om onze eigen gemeenteleden hulp te bieden waar nodig, maar ook niet-kerkelijke mensen uit de buurt. Door middel van een gemeenteavond hebben we onze eigen achterban over deze plannen ingelicht en zijn er artikelen geschreven in het kerkblad. Dit alles heeft er mede voor gezorgd dat er meer bewustwording ontstond ten aanzien van het 'omzien naar onze naaste'.

“Twee speerpunten: Hoe kunnen we goed doen aan allen én hoe kunnen we dat nog meer doen voor onze eigen kerkmensen?”

Inmiddels werd er een zogenoemde Wmo-commissie binnen de kerkelijke gemeente opgericht, waarin verschillende diakenen, een coördinator van de Vrijwillige Thuiszorg, een huisarts en een gemeentelid met ervaring op het gebied van pleegzorg zitten. Zeker in het begin werd er frequent vergaderd. Vanuit de Bijbelse gedachte uit Galaten 6:10 "Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goedgevoelen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs", kwamen er twee speerpunten naar voren. Hoe kunnen we goed doen aan allen én hoe kunnen we dat nog meer doen voor onze eigen kerkmensen?

WELDOEN AAN ALLEN

Om te voorkomen dat de uitvoering van ons streven boven ons hoofd zou groeien, hebben we duidelijke kaders aangegeven waarin we vrijwilligerswerk willen doen voor buitenkerkelijken. Dit deden we met de gedachte, dat als het eenmaal loopt en we meer aan blikken te kunnen, we het altijd nog kunnen uitbreiden. Ook hebben we nader kennis gemaakt met de medewerkers van het zorgloket en andere vrijwilligersorganisaties binnen de burgerlijke gemeente. Een aantal keer hebben we flyers uitgedeeld op een informatiemarkt van vrijwilligersorganisaties om meer bekendheid te geven aan ons initiatief. Er komen dan soms kritische vragen. "Geven jullie ook hulp aan iemand die homo is?" Natuurlijk willen we dat doen! "Zien jullie het als een verkapt evangelisatiemiddel?" Nee zeker niet, we komen om hulp te verlenen, dat is onze christenplicht. Als een hulpvrager echter zelf vraagt naar ons christen-zijn, dan zullen we daar wel op ingaan.

WELDOEN AAN DE HUISGENOTEN DES GELOOFS

Brainstormend op het tweede speerpunt: "Hoe kunnen nog meer doen voor onze eigen gemeenteleden?", is er in iedere wijk van de kerkelijke gemeente een zogenoemde buurtcoördinator aangesteld. Dit voldoet aan de behoefte. Het zijn overwegend dames die deze taak op zich hebben genomen. Zij nemen contact op met mensen uit de buurt na zieken-

Ter Hoogkerk, Middelburg

huisopname, geboorte, enzovoort. Alleen al de belangstelling die hierdoor getoond wordt, doet gemeenteleden goed. Ook krijgen ze wel eens een seintje vanuit bijvoorbeeld de kerkenraad om eens bij een gemeentelid langs te gaan, om te kijken of er ondersteuning nodig is. Voor de buurtcoördinatoren en vrijwilligers organiseren we regelmatig een avond. Daarin komen onderwerpen aan bod over dementie, eenzaamheid en psychische hulpverlening. Mooie voorbeelden zijn hieruit voortgevloeid in de loop der jaren. Zoals voor een steeds meer hulpbehoevend persoon. De familie deed al erg veel en dreigde overbelast te raken. De buurtcoördinatoren hebben mensen uit de directe omgeving benaderd (gemeenteleden maar ook andere bekenden uit de straat). Met een behoorlijk aantal personen is er toen voor gezorgd, dat deze persoon vrijwel niet meer alleen hoefde te zijn. Hulp werd geboden door zowel mannen als vrouwen uit de buurt. Of wat te denken van een gemeentelid die vrijwel geen familie meer had en op het laatst van haar leven door een aantal gemeenteleden meerdere malen per dag werd bezocht in het verpleeghuis. Spontaan waren er mensen bereid voor de zorg van de was en andere noodzakelijke dingen. Zelfs in de laatste levensfase

waren er gemeenteleden bereid om te waken. Van het verzorgend personeel kregen we te horen, dat ze dit nog nooit zo hadden meegemaakt, dat er vanuit de kerk zo omgezien wordt naar elkaar.

KUNNEN WE NU ALLES OPLOSSEN?

Natuurlijk zijn er ook wel eens hulpvragen waar we niet aan kunnen voldoen. Hulpvragen kunnen te complex zijn of meer op het vlak van professionele hulp liggen. Doorverwijzen is dan noodzakelijk. Schieten we dan tekort? Ik denk het niet, we kunnen dan fungeren als een soort vraagbaak en doorverwijzen naar deskundige hulpverlening. Ook dat wordt steeds meer een taak van de Vrijwillige Thuiszorg. Door alle ontwikkelingen na de invoering van de Wet Wmo zien leken door de bomen het bos soms niet meer.

Het kan nog beter

De hulpverlening voor buitenkerkelijke buurtbewoners verloopt nog niet zoals we het graag zouden willen. Zeker in het begin merkten we dat het zorgloket de handen vol had aan urgente hulpvragen die meer op het vlak van professionele hulpverlening liggen. Wel merken we meer bewustwording bij de gemeenteleden voor het omzien naar de naaste, zowel naar kerkelijke als niet kerkelijke

mensen uit de buurt. Er zijn aardig wat gemeenteleden die een oogje in het zeil houden voor een alleenstaande of eenzame buurman of buurvrouw of oudere echtparen. Dit bestaat dan uit een praatje maken, een pannetje soep brengen, maar ook het inschakelen van de betrokken huisarts, omdat de thuissituatie niet meer verantwoord is. Het is wel eens moeilijk om een grens te trekken, over hoever we kunnen en willen gaan. Dat is voor iedereen verschillend natuurlijk. Meestal vindt er onderling overleg plaats. Door zo in contact te komen met naasten, is er gelegenheid voor een gesprek. Mensen worden uitgenodigd voor een kerstzangavond in de kerk. Het zijn mogelijkheden die benut kunnen worden om te wijzen op het ene nodige voor tijd en eeuwigheid. Hierbij denk ik dan aan het gedicht "Mijn buurman is vannacht gestorven en ik heb niets tot zijn behoud gezegd."

Binnen de kerkelijke gemeenten zien we dat er ook steeds meer een beroep gedaan wordt op pleegzorg, voor kortere of langere tijd. Hierin willen we met omliggende kerken de handen ineen-

vouwen om zoveel mogelijk elkaar daarin ook te helpen. We willen voorkomen dat kinderen uit onze achterban bij een niet-kerkelijk gezin komen, als uithuisplaatsing nodig is. Het stukje pleegzorg is nog in ontwikkeling. Momenteel zijn we samen met de professionele hulpverlening aan het brainstormen hoe we hier ook preventief iets aan kunnen doen, door bijvoorbeeld toerusting van ouders.

VRIJWILLIGERSWERK, NIETS VOOR MIJ

Onze lijst van vrijwilligers is niet heel groot. Er wordt door veel mensen, die niet officieel vrijwilliger zijn, hulp geboden. We schromen ook niet om voor een hulpvraag mensen uit de buurt te benaderen. Vrijwel altijd wordt dit als positief ervaren. Opmerkingen die we vroeger wel eens kregen, dat vrijwilligerswerk niets voor iemand is, krijgen we niet meer.

WE KUNNEN HET NIET ALLEEN

Veel valt er voor ons als gemeente nog te leren op dit vlak. We kunnen het niet alleen en uit onszelf. Er zijn contacten met het kerkverbandbrede Deputaat-

Tips uit Middelburg:

- ▶ Werk vanuit de Bijbelse gedachte van Galaten 6:10.
- ▶ Maak kaders voor wat er kan. Uitbreiden kan altijd nog.
- ▶ Maak de achterban betrokken met gemeentevenonden, artikelen etc.
- ▶ In principe is ieder gemeentelid vrijwilliger. Benader ze. Nee zeggen kan altijd.
- ▶ Vrijwilligerswerk: voor vrouwen én mannen én jongeren
- ▶ Verwijs op tijd door naar professionele hulpverlening
- ▶ Buurtcoördinatoren zijn belangrijk. Zij kennen de mensen.

schap Diaconale en Maatschappelijke Zorg en met de Nederlandse Patiëntenvereniging. Bovenal is gebed nodig of de Heere ons wijsheid en bereidheid wil schenken om dit mooie vrijwilligerswerk te kunnen en te mogen doen. ◀

DOOR C.J. NOBEL

MIJN BUURMAN EN DE DOOD

Mijn rechterbuurman is vannacht gestorven,
hij had een maagkwaal en is doodgebloed. -
Hij had zich hier een goed bestaan verworven,
ik vraag mij af, hoe hij het boven doet.

Hij was een trouw genoot en zorgzaam vader,
zijn doodsbericht laat daar geen twijfel aan.
Een boos gezwel zat op een hoofdslagader,
geen zorg of trouw maakt zo iets ongedaan.

Hij heeft gedacht aan hen, die achterbleven,
een joch van drie en een nog jonge vrouw:
een assurantiepols op zijn leven,
dat was dan voor 't geval hij sterven zou.

En dat is zo gebeurd; er was geen vechten tegen,
het flitsend mes van de chirurg ten spijt.
Hoe zwaar zal nu zijn zorg en trouw gaan wegen,
gewogen in de waag der eeuwigheid?

Ik vrees voor hem, dat hij zijn goede zorgen
slechts tot en met de dood heeft uitgestrekt.
- het brood voor heden en de huur voor morgen -
en dat verzekering niet alle schaden dekt.

Ik vrees, dat spijs deskundig overleggen,
hij déze schade zelfs niet heeft begroot.
Ik had ook, toen 't nog kon, hem moeten zeggen
zich te verzekeren voor ná de dood.

Want 'k vrees, dat hij alleen en zeer verlaten,
het goddelijk gericht moest ondergaan.
Wat kan, in dit gericht, een mens nog baten,
als Jezus Zélf niet voor hem in wil staan?

Doch, wat ook 't deel zij, dat hij heeft verworven,
het is voorbij, voor hem is 't pleit beslecht.
Mijn rechterbuurman is vannacht gestorven
en ik heb nooit één woord tot zijn behoud gezegd.

Op zoek naar een **architect?**

Maak kennis met Architectenbureau **BORN BV BNA!**

Een veelzijdig bureau dat oplossingsgericht denkt en werkt. Goed luisteren naar de wensen van onze opdrachtgevers en het respecteren van de financiële kaders is voor ons vanzelfsprekend. Onze passie is om alle wensen op een creatieve en aansprekende wijze te vertalen in realiteit. Tot op detailniveau! We hebben veel ervaring met onder meer kerkbouw, scholenbouw, woningbouw, utiliteitsbouw en de zorgsector. En mogen werken aan inspirerende projecten in heel Nederland.

0187-482466 | info@bornarchitecten.nl
www.bornarchitecten.nl

VAN REE ACCOUNTANTS
registeraccountants en belastingadviseurs

Een frisse kijk op úw cijfers.

Hoe goed bekijkt u uw organisatie? Welke ontwikkelingen houden u bezig? Welke cijfers vragen om uw aandacht? Van Ree Accountants kijkt graag met u mee. Natuurlijk, als accountant zorgen we ervoor dat u over de juiste cijfers beschikt. Maar dat zoveel bedrijven en non-profitorganisaties al 50 jaar met ons samenwerken, heeft een andere reden. Het is onze frisse kijk op de cijfers die verrassende inzichten oplevert. Opmerkelijke trends. Ontwikkelingen in het resultaat. Veranderende prestaties. Groeiende kansen. Met een frisse kijk zie je zoveel meer.

VAN REE. EEN FRISSE KIJK OP CIJFERS.

AUDIT & ASSURANCE | ACCOUNTANCY | BELASTINGEN | CONSULTANCY
WWW.VANREEACC.NL

ALPHEN AAN DEN RIJN | BARNEVELD | DOORN | GELDERMALSEN | NIEUWEGEIN | ZWOLLE

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Viscount
Hauptwerk**
(Mixtuur)

In onze winkel is een ruim assortiment bladmuziek aanwezig (ook klavar).

"Naast een complete collectie nieuwe orgels hebben wij ook een zeer divers aanbod occasions en showroom-modellen, tegen aantrekkelijke prijzen!"

Industrielaan 26, Veenendaal, T. 0318 - 50 50 63
kijk voor meer info op www.andanteorgels.nl

DOOR KEES VAN DER STAAL

FAMILY FIRST

“Family first”. Dat was de titel van een waardevolle internationale SGP-conferentie die in oktober in Doorn werd gehouden. Het was heel boeiend om met Duitse en Franse sprekers en gasten uit landen zoals Moldavië, Jordanië en Roemenië van gedachten te wisselen over het aangelegen thema van huwelijk en gezin.

FUNDAMENTELE ZAAK

Er staat veel op het spel. Huwelijk en gezin vormen de fundamenteën van ons samenleven. Het is goed om ons daarvan bewust te zijn. Individualisering en secularisering hebben die Bijbelse fundamenteën meer en meer ondergraven. Het is niet allereerst door de politiek dat de grenzen worden verlegd, maar dat gebeurt allereerst in de samenleving zelf, vaak aangejaagd door de media. Terecht merkte Antoine Renard, spreker van de Federatie van Katholieke Familieorganisaties (FAFCE), op dat we ons aan de andere kant ook niet moeten laten wijsmaken dat klassieke samenlevingsvormen nauwelijks meer aan de orde zijn. De werkelijkheid is dat het merendeel van de kinderen gewoon nog bij beide ouders opgroeien. Door alle media-aandacht die steeds naar het afwijkende en het bijzondere uitgaat, zou je dat bijna uit het oog verliezen. Het is belangrijk dat in de media met kracht het geluid doorklinkt van de enorme waarde van het klassieke gezin.

SAMENWERKING OP GANG

Toen wij enige tijd geleden in de Tweede Kamer een hoorzitting hadden over de plannen om ‘meerouderschap’ toe te staan, lukte het bijna niet om deskundigen aan tafel te krijgen die een doorwrocht tegengeluid konden formuleren. Dat was een concrete aanleiding om vanuit de SGP te bekijken hoe we meer contact en samenwerking kunnen krijgen tussen de verschillende organisaties die zich in ons land bezighouden met huwelijk en gezin. De vorming van zo’n platform is inmiddels gelukkig aan de gang. Dat is een mooie stap vooruit. Het leidt er hopelijk toe dat er ook vanuit maatschappelijke organisaties een krach-

tiger geluid wordt gehoord. Nu zie je dat bijvoorbeeld bij kabinetsformaties allerlei belangen op tafel komen, maar de waarden en belangen van het gewone gezin gemakkelijk ondersneeuwen.

POSITIEVE AGENDA

Nederland heeft dringend behoefte aan een positieve gezinspolitiek, waardoor gezinnen moreel en financieel gesteund worden. Het is tijd om meer werk te maken van versterking van het huwelijk, in plaats van het scheiden zo gemakkelijk mogelijk te maken. Er is alle reden om de schaamteloze reclame voor overspelsites aan te pakken. Als we zorg voor elkaar en voor kinderen werkelijk waarderen, zouden we in ieder geval ook onze belastingwetten moeten aanpakken en de structurele achterstelling van de alleenverdiener moeten stoppen. Kortom, reden te over om op al deze thema’s van ons te laten horen. Het gaat tenslotte om de toekomst van onze samenleving! ◀

DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

Als de seculiere, of de niet-kerkelijke politicus spreekt van ‘de scheiding van kerk en staat’, wil hij vaak iets aangeven van zijn ervaring dat de kerk naar zijn smaak een te dikke vinger in de pap heeft, of dat het te veel riekt naar de bemoeienis van de kerk in een bepaalde zaak. Als christen kun je dan gaan denken dat die scheiding tussen de entiteiten ‘kerk’ en ‘staat’ een ware last is. Het is dan maar goed dat we dominee H. van den Belt een aantal vragen kunnen voorleggen. Daardoor blijkt dat ook de SGP’ers de vruchten plukken van de onafhankelijkheid van de kerk.

Bij kerk en staat wordt er als vanzelf als eerst gedacht aan de scheiding ervan. En bij het subsidiëren van religieuze instellingen is er soms veel gesteggel. Wat zeggen deze dingen over de onderlinge relatie met de staat en over het imago van de kerk?
 “Ook voor SGP’ers is de scheiding van kerk en staat een groot goed. We moeten niet vergeten dat de Reformatie gepleit

heeft voor een christelijke overheid die direct onder Gods gezag staat en niet onder dat van de paus.

De scheiding van kerk en staat is wel iets heel anders dan de scheiding van religie en politiek. Wie de godsdienst uit het publieke domein wil verdringen, discrimineert het christendom ten opzichte van seculiere levensovertuigingen. Bij

discussies over subsidie voor christelijke instellingen wordt te vaak met een beroep op de scheiding van kerk en staat ‘openbaar’ gelijkgesteld aan ‘seculier’.

Bij de verdeling van subsidies gaat het echter over de verdeling van het belastinggeld van alle Nederlanders. Net zoals bijzonder onderwijs door de overheid gefinancierd wordt, kan de overheid ook

identiteitsgebonden organisaties financieel ondersteunen, als zij het algemene nut beogen en aan voorwaarden van transparantie voldoen.

Helaas hebben de kerken en in hun kielzog de christelijke organisaties een slecht imago. Het vertrouwen in het instituut kerk is erg laag. Dat vertroebelt de discussie, maar is ook wel een spiegel voor alle christenen.

Zou de kerk zich assertiever moeten opstellen in de maatschappij?

“De kerk is de kudde van Christus. Daarbij past geen assertiviteit, maar wandelen in de voetstappen van de Herder. De kerken moeten zich vooral richten op hun kerntaak: Met woord en daad en onbaatzuchtig het Evangelie verkondigen. Onbaatzuchtig betekent ook dat de kerken geen rechten op subsidies moet laten gelden. Als christenen zich echter in maatschappelijke organisaties inzetten voor het welzijn van de hele samenleving, heeft de overheid de plicht om hen gelijk te behandelen.

Onze tijd vraagt wel om een ontvlechting van de kerken en de maatschappelijke organisaties. Als de kerken zichzelf als maatschappelijke vrijwilligersorganisa-

ties profileren, is er een risico dat de overheid de kerken niet wil subsidiëren omdat het religieuze instellingen zijn. Het grootste risico is dat de kerken zich laten afleiden van hun kerntaak: het Evangelie van Christus.”

Wat zou de ‘staat’ moeten doen om de kerk een passende positie te geven binnen de samenleving? Welke verantwoordelijkheid heeft de staat ten opzichte van de kerk? Of is die verantwoordelijkheid er niet?

“Idealiter zou de overheid kleur moeten bekennen en zoals artikel 36 dat verwoordt, zich tegen de leugen moeten keren en de verkondiging van het Evangelie moeten bevorderen. Soms doet de overheid dat ook, zoals recentelijk door de godsdienst van het spaghettimonster niet als religie te erkennen. Als we spreken over kerk en staat, verraadt dat echter al een andere, moderne, verhouding tussen beide. De taak van de overheid in het publieke domein is nu veel beperkter dan in de zestiende eeuw. In de huidige context lijkt het wijs om vooral in te zetten op een overheid die alle ruimte biedt aan de kerk om het Woord van God aan allen te verkondigen.”

Wat is de verantwoordelijkheid van de kerk?

“Het is de verantwoordelijkheid van de kerk om voor de overheid te bidden, allen te wijzen op de heilzame geboden van God en christenen toe te rusten om als pelgrims en onderdanen van het rijk van God hun naaste lief te hebben als zichzelf en zo hun verantwoordelijkheid te nemen in de samenleving.”

Is het geen zwakgebod dat de kerk zich op deze maatschappelijk actieve manier relevant moet zien te maken? Of is de kerk juist te veel in zichzelf gekeerd en heeft zij haar verantwoordelijkheid op maatschappelijk terrein verslonsd?

“De kerk moet niet relevant willen zijn en mag ook niet in zichzelf gekeerd zijn, maar moet op Christus gericht zijn, die als Koning regeert over de hele schepping, in de gestalte van het Lam. Het grootste probleem van de kerken is dat

zij die focus zijn kwijtgeraakt en zich teveel hebben bemoeid met andere zaken. Anderen zien dat vaak als ‘machtsdenken’ en zijn daar terecht allergisch voor.”

Welke houding wordt er gevraagd van de SGP’ers, de leden van de kerken?

“Bij waarachtige bekering hoort een gebroken hart, een hart vol compassie met de nood van de naaste. Gevouwen handen worden uit de mouwen gestoken om te helpen waar het nodig en mogelijk is, ongeacht wat anderen daarvan vinden en onafhankelijk van welke subsidie dan ook.

Als de overheid de grondwet serieus wil nemen, zou ze er echter goed aan doen om christenen gelijk te behandelen. Doet ze dat niet, dan zal onze inzet en participatie er niet minder om zijn en dan betalen we gewoon wat meer uit eigen zak.” ◀

Vóór
een christelijk
Nederland

▶ In het kort

- ▶ Het scheiden van religie en politiek zou discriminerend zijn.
- ▶ De kerntaak van de kerk: met woord en daad en onbaatzuchtig het Evangelie verkondigen.
- ▶ Anno 2018 zullen we moeten inzetten op een overheid die alle ruimte biedt aan de kerk om het Woord van God aan allen te verkondigen.
- ▶ Het is de verantwoordelijkheid van de kerk om voor de overheid te bidden.
- ▶ Kerken zijn hun focus kwijtgeraakt. Ze moeten zich richten op Christus.
- ▶ Van de SGP’er wordt gevraagd: een waarachtige bekering. Daaruit vloeit een onbaatzuchtig, barmhartig samenleven met de naaste.

instecq⁺
smart installation engineering

INSTALLATIES
ENERGIE
SMART BUILDINGS

Energiebewust
samenwerken aan
toekomstbestendig
vastgoed

ONTWIKKELING
REVITALISATIE
BEHEER

E info@instecq.nl
T 0651-101406
www.instecq.nl

 VAN DEN BERG
verzekeringen

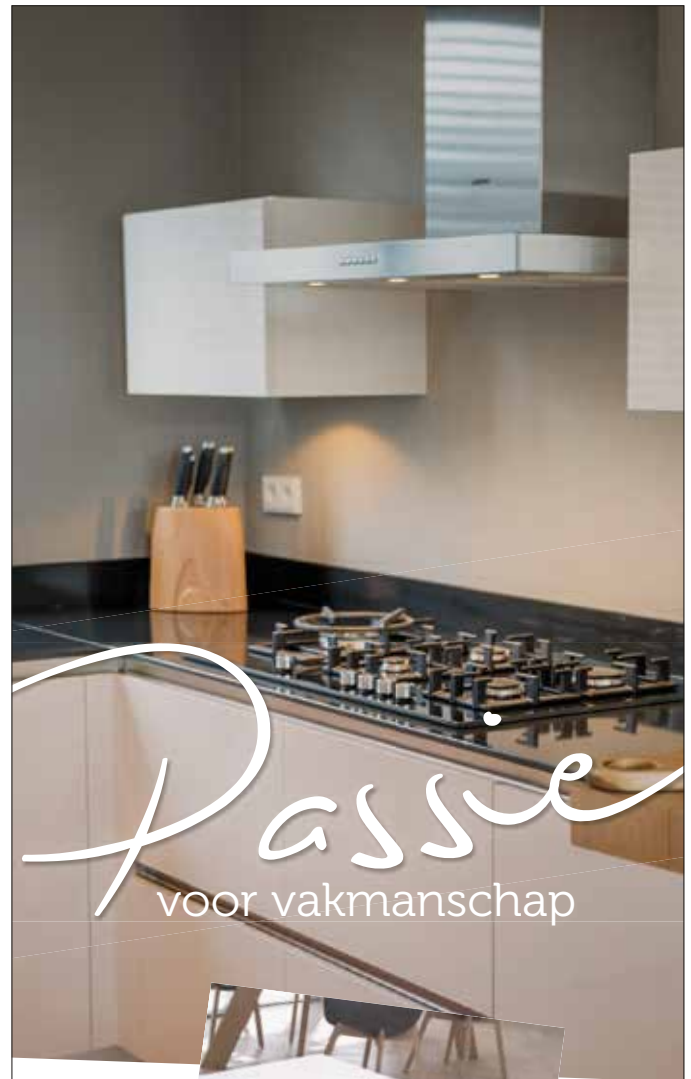
'duidelijk advies
voor het MKB'

VERZEKERINGEN VOOR

MKB | ZZZP | PARTICULIEREN

Zuiderzeestraatweg 135c - 3849 AC Hierden - T 0341 - 45 13 60
Stakenbergweg 154 - 8075 RB Elspeet - M 06 - 51 15 75 52
herman@kantoorvandenbergh.nl - kantoorvandenbergh.nl

Goed
voor je
huis.nl

Passie
voor vakmanschap

Werkbladafzuiging
werkend in showroom
(3 modellen)

SINDS 1935
HUISMAN
keukens | sanitair | doe het zelf

Voltastraat 1 | 2952 AW Alblisserdam
078 69 32 541 | www.huismanalblisserdam.nl

FAMILY FIRST

Naar positieve gezinspolitiek

Op 26 oktober vond de 7e internationale conferentie plaats. Met zo'n 90 deelnemers uit Europa en het Midden-Oosten werden ervaringen en goede voorbeelden gedeeld.

Forumdiscussie. V.l.n.r. Antoine Renard, Jovo Martinovic, Mariska Orban en Kees van der Staaij

Peter Schalk toont de 'normen-en-waardenwijzer' aan George en Iryna Dzmitruk.

Birgit Kelle houdt een inspirerend betoog vóór het gezin.

Op zaterdag 27 oktober brengen de internationale gasten een bezoek aan de gemeente Barneveld. Raadslid Jan Top legt uit hoe de SGP in het lokaal bestuur opkomt voor het welzijn van gezinnen en jongeren.

Cadeaus voor de 100-jarige SGP uit Oekraïne: Volodymyr Stratovic geeft honing en een fraai schilderij aan Kees van der Staaij.

OPROEP:

STEUN DE WEEK VAN HET LEVEN!

**OPEN JE
OGEN
VOOR HET
ONGEBOREN
LEVEN!**

In de week van 26 november vindt de **Week van het Leven** plaats. Het thema van dit jaar is: **“Open je ogen voor het ongeboren leven”**. Het platform Zorg voor Leven wil daarmee de aandacht vestigen op de wonderlijke ontwikkeling van een ongeboren kind. Een ongeboren baby kan met 24 weken namelijk al horen, duimen en voelen. Toch is abortus tot dat moment mogelijk in Nederland.

Net als vorig jaar is het de bedoeling om radioboodschappen uit te zenden. Zonder uw hulp lukt dat niet.

Maakt u daarom een gift over op weekvanhetleven.nl/doneer

Namens de allerkleinsten: hartelijk bedankt!

Kees van der Staaij, Carla Dik-Faber (ChristenUnie), Diederik van Dijk (NPV), Kees van Helden (Schreeuw om Leven) en Arthur Alderliesten (VBOK).

INTRODUCTIE:

COMMISSIE DOORDENKING PRINCIPIËLE VRAAGSTUKKEN

De SGP staat al honderd jaar voor politiek met een geopende Bijbel. Een van de belangrijke speerpunten van onze partij is de zondagsrust en zondagsheiliging. Met pijn in het hart zien SGP'ers dan ook dat in steeds meer plaatsen de winkels op zondag opengaan. Helaas is dat ook in gemeenten waar de SGP (bestuurlijk) actief is.

De laatste tijd is zichtbaar dat in enkele gemeenten SGP-fracties verschillende afwegingen hebben gemaakt over de winkelopenstelling op zondag. Binnen de partij leidt dit tot diverse reacties. Het roept de vraag op waar precies de grenzen liggen binnen de SGP met betrekking tot dit wezenlijke punt.

Een nieuw principiële thema dat nadrukkelijk opkomt en onze aandacht vraagt, is de houding en opstelling in de lhbt-discussie, de genderdiscussie.

Het SGP-hoofdbestuur en het bestuur van de SGP-bestuurdersvereniging hebben daarom een commissie in het leven

geroepen. Deze commissie gaat zich bezinnen op de vraagstukken rondom winkelopenstelling op zondag en de lhbt-discussie.

De commissie stelt zich ten doel om te komen met een principiële handreiking. Die handreiking moet de eenheid bevorderen op belangrijke principiële onderwerpen. Tegelijkertijd moet het voor fracties en bestuurders een kader zijn waarbinnen zij in hun dagelijkse praktijk kunnen opereren.

De commissie bestaat uit afvaardigingen van beide besturen, politici en bestuurders die ervaring met deze thematiek hebben en beleidsmedewerkers van onze Tweede Kamerfractie.

Gods Woord is ons richtsnoer, het blijvende ankerpunt voor deze vraagstukken.

Peter Zevenbergen, *partijvoorzitter*

André Flach, *bestuurslid SGP-bestuurdersvereniging*

AGENDA

DINSDAG 20 NOVEMBER

Tijdrede afdeling Hoeksche Waard

Ds. G.J. van Aalst
19.30 uur
Klaaswaal, Havenweg 9, geb. GG

DINSDAG 20 NOVEMBER

Bidstond SGP Altena

Ds. H.J. Agteresch, ds. D. Bos
en ds. W.M. Mulder
19.30 uur
Werkendam, Binnengriend 27, geb.
CGK

DINSDAG 20 NOVEMBER

Tijdrede

ds. D.E. van de Kieft, te Urk
19.30 uur
Scherpenzeel, Holevoetlaan 24, geb.
GGiN

DINSDAG 20 NOVEMBER

Residentie Pauzedienst

Mr. Kees van der Staaij, Ds. W.Harinck
Jan van Westenbrugge (orgel)
Nicolien van Deursen (fluit)
12.30 – 13.10 uur

Den Haag, Noordeinde 25, Waalse Kerk

WOENSDAG 21 NOVEMBER

Tijdrede pkv Harskamp

ds. A.T. Huijser, te Sliedrecht
19.30 uur
Harskamp, Harderwijkerweg 11, geb.
HHK

VRIJDAG 23 NOVEMBER

Thema-avond afdeling Gouda "Energietransitie haalbaar?"

Ir. Chris Stoffer
20.00 uur
Gouda, Rijsselseweg 1, Hoornbeek
College

NB: voor alle in dit blad genoemde data geldt: 'Deo volente'.

De volgende *Banier* verschijnt op donderdag 13 december. De kopij kan tot en met woensdag 28 november bij het partijbureau worden ingestuurd. U kunt zich richten tot J.S. (Sjon) van der Ree Doolaard via debanier@sgp.nl. De daaropvolgende *Banier* zal op eind januari 2019 verschijnen.

FOTOVERANTWOORDING

Invoegen kopie voorpagina

Pagina 1: De SGP in de kerk bij de jubileumviering in Dordrecht \ beeld Cees van der Wal Fotografie

Pagina 8 en 18: beeld Wikimedia Commons

Pagina 15 en 28: beeld Rick van de Waerdt

Pagina 24 en 25: beeld Cees van der Wal Fotografie

Pagina 27: beeld pixabay.com

De redactie heeft geprobeerd de rechten van het beeldmateriaal zo veel mogelijk te regelen. Als u meent dat uw materiaal zonder voorafgaande toestemming is gebruikt, verzoeken wij u om contact met ons op te nemen via debanier@sgp.nl

COLOFON

REDACTIE

drs. P.A. Zevenbergen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofdredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
mw. C. Nieuwenhuis MA,
drs. J.A. Schippers, N. Bakker en
M. de Bruyne

REDACTIEADRES

Partijbureau, Dinkel 7,
3068 HB Rotterdam
T 010 - 720 07 70
E debanier@sgp.nl
I www.sgp.nl

DIRECTEUR PARTIJBUREAU

drs. J.W. van Berkum
T 010 - 720 07 70
E jwvanberkum@sgp.nl

MANAGEMENTASSISTENTE

mw. A.C. Weerheim
T 010 - 720 07 70
E acweerheim@sgp.nl

ADMINISTRATEUR

mw. M. Westerhout en
mw. drs. S. Paul
T 010 - 720 07 70
E mwesterhout@sgp.nl

AFDELING COMMUNICATIE, VOORLICHTING EN VORMING (CVV)

W. Doeleman, W. Goudriaan,
mw. C. Nieuwenhuis MA en
J.S. van der Ree Doolaard
T 010 - 720 07 75
E voorlichting@sgp.nl

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

drs. J.A. Schippers (directeur)
T 010 - 720 07 85,
E wi@sgp.nl

SGP-JONGEREN

N. Bakker en mw. C.W. Pors
T 010 - 720 07 80
E beleidsadviseur@sgpj.nl

EERSTE KAMER

P. Schalk en mr. D.J.H. van Dijk
Binnenhof 22,
2513 AA Den Haag
T 070 - 312 92 00

TWEDE KAMER

mr. C.G. van der Staaij,
dr. R. Bisschop en ir. C. Stoffer
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

drs. B. Belder
T 06 - 224 579 15
E b.belder@planet.nl
I eurofractie.sgp.nl

STICHTING VORMINGSACTIVITEITEN

OOST-EUROPA

E voe@sgp.nl

VORMGEVING

DTP studio
De Groot - grootsgedrukt.nl

LEDENADMINISTRATIE

mw. H. Neeleman en
mw B.B. van der Elst
E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden en
tarieven kunt u contact opnemen
met Novente:
wdankers@novente.nl

Mozes en Aäronkerk aan het Waterlooplein te Amsterdam. Even verderop ligt de Mozes en Aäronstraat. De straat loopt als een scheidslijn tussen het voormalige stadhuis (wereldlijk gezag, Mozes) en de Nieuwe Kerk (geestelijk gezag, Aäron) in.

De Staatkundig Gereformeerde Partij en haar gereformeerde wortels

DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

Op weg naar het interview met de heer A.A. (Ton) van der Schans, docent geschiedenis aan hogeschool Driestar educatief, haast ik me langs het kruispunt waar dichtbij een reformatorische school staat. Bij het oprijden van de snelweg rijd ik langs een kerk en weer een reformatorische school. Ik let er niet op, want de reistijd is kostbaar. Ik rijd langs Dordrecht, waar 400 jaar geleden de Dordtse Synode werd gehouden. Ik let er niet op, want als argeloze forens ben je gericht op de weg (vlak) voor je. Wat ik dan nog niet weet, is dat ik zal moeten leren om verder vooruit te kijken. Kijken naar de horizon, de toekomst van de een gereformeerde partij in een seculier Nederland.

In de studeerkamer van Van der Schans kom ik in een wereld van veel boeken, veel kranten, veel aantekeningen, veel stapels... Voor mij is dat een uitgelezen locatie voor een goed gesprek. Bij het formuleren van de antwoorden, zie ik als het ware handen een boek van een plank pakken en dan wordt er geciteerd. Bij een ander antwoord wordt er gebladerd tussen de papieren op de stapel links van de leunstoel. Maar, bij nader inzien blijkt het betere antwoord toch te moeten komen van de zevende boekenplank aan de oostkant van de kamer. Zo ongeveer gaat dat: een gesprek over kerk en staat.

400 JAAR 'DORDT'

[400 jaar geleden begon de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht. Lig er een verband met het thema 'kerk en staat'?](#)

"Er ligt zeker een verband, maar de situatie in de vroegmoderne tijd is heel

moeilijk te vergelijken met de tijd waarin de SGP ontstond en het is nog moeilijker te vergelijken met de huidige tijd.

In 1618 was er nog geen sprake van een echte 'natie'. De naam 'Nationale Synode' is daarom niet helemaal op zijn plaats. Die naam is later pas gegeven. Tijdens de vergaderingen van de Staten-Generaal kwamen de onafhankelijk opererende gewesten en steden samen. Zij vormden een 'statenbond'. Het was niet echt een eenheid, maar de sterk unificerende factoren waren voornamelijk religie en de afkeer tegen tirannie en dwingelandij; er was een sterke drang naar vrijheid."

Waarin ligt het verband dan wel?

"In de SGP is een 'gestalte' terug te zien van het 17^e-eeuwse gedachtegoed. De gedachtewereld van de SGP vindt in sterke mate haar bron in de 17^e eeuw. Al in artikel 2 van de Statuten van de SGP staat: "De partij (...) onderschrijft geheel en onvoorwaardelijk de Drie formulieren van Enigheid, zoals deze zijn vastgesteld in de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht in de jaren 1618 en 1619." Op

grond van dat gedachtegoed was ds. G.H. Kersten een 'vormer van een volksdeel'. De partij kreeg de naam Staatkundig Gereformeerde Partij. Dat 'gereformeerd-zijn' bindt de SGP aan 'Dordt' met zijn gereformeerde belijdenisgeschriften. Met dat in het achterhoofd, kun je je afvragen of er een SGP was geweest zonder dit gedachtegoed, of op z'n minst hoe die partij er dan zou hebben uit gezien."

KERK EN STAAT

Hoe verhouden kerk en staat zich tot elkaar?

"Het zijn twee gescheiden machts-, gezagssferen. Ze raken elkaar niet."

Vanwaar die afstand? Wat maakt deze twee machtssferen zo onverenigbaar?

"Het is eigenlijk iets heel westers wat hier speelt. In allerlei andere beschavingen in de wereld worden kerk en staat (of staat en religie) helemaal niet als twee onderscheiden machtssferen gezien. Door de Verlichting in de 18e eeuw is de frictie bij ons ontstaan. En in de 19e eeuw

Ik heb u nodig!

Mijn naam is Martin en ik woon in Rotterdam. In de afgelopen twintig jaar verloor ik mijn huis, geld, baan en familie. Ik sliep in parken en onder de spoorbrug. Hier kwam ik in contact met Ontmoeting. Ze kwamen regelmatig langs met een kop soep.

Na verloop van tijd heb ik de stap gezet om hulp te vragen. Bij Ontmoeting vond ik een luisterend oor. Zij hielpen mij stap voor stap. Mijn leven staat weer op de rails. Ik ben een dankbaar mens.

Dankzij uw gebed en financiële steun kan het werk van Ontmoeting doorgaan. Al 30 jaar zetten wij ons in voor onze kwetsbare medemens. **Helpt u mee?**

was de staat echt niet meer 'gereformeerd' te noemen. De scheiding was daar. De 19e-eeuwse Russische schrijver Dostojevski zegt: "Bij de Verlichting heeft de mens God van de troon gehaald. Maar de troon bleef niet leeg. De mens is er zelf op gaan zitten." Alle bemoeienis van een kerk wordt hoe langer hoe meer als beknellend ervaren. Er is 'een strijd der geesten' aan de gang, zegt de eveneens 19e-eeuwse Groen van Prinsterer."

Dus, wat is de achterliggende gedachte als het argument van 'de scheiding van kerk en staat' een discussie wordt binnengedragen?

"Hoewel er wel duidelijk aan te geven is waar de onderscheiden verantwoordelijkheden liggen, wordt er in discussies vaak onterecht naar dit argument gegrepen. Dan komt het vaak neer op: 'jouw principe beknot mijn vrijheid'. Er vindt een botsing van waarden plaats. Men is alert op allerlei uitdrukkingvormen van religie. Religie wordt vermeden, tenminste, dat denkt men. Onze overheid is immers niet religieus. Dat is een ideologie."

De overheid, Gods dienaar, wil zich niet vrijwillig aan God onderwerpen en de scheiding tussen kerk en staat wordt benadrukt om een knellend juk te ontlopen. Maar de andere kant van de medaille is dat we beschermd worden door deze scheiding van machten.

"Ja, zo kan het, wonderlijk genoeg, gaan. Journalist Addy de Jong signaleerde onlangs (20-10) ook in het RD: 'Hoe sneller de samenleving zich verwijderd van Bijbelse principes, hoe vaker SGP en CU steun moeten gaan zoeken in wetten die zij vroeger te vuur en te zwaard bestreden.' Juist in deze tijd kan de SGP zich beroepen op de scheiding van kerk en staat als de invloeden van een niet-christelijke overheid te veel op kerkelijke zaken gaan drukken. Daarmee is onze vrijheid van religie nog te verdedigen."

Wat zegt die snelle ontwikkeling ons? Wat moeten we leren van de geschiedenis?

"We weten niet hoe het zal gaan, en de geschiedenis is geen openbaring, maar als ik van de geschiedenis leer, kan ik

De koppeling tussen religie en politiek gevangen in een beeld van de jubileumviering van de 100-jarige SGP in de Grote Kerk van Dordrecht.

zeggen dat er geen christelijke privileges onaantastbaar zijn. Bijbels gezien zullen we moeten sterven aan alles wat geen Christus is. De gang van de geschiedenis is onomkeerbaar. Wij kunnen dat niet veranderen. Er wel om bidden. Alleen God kan de ingesloten patronen doorbreken. Een opwekking, een reveil geven. We leven in de marge van de samenleving. De SGP-kiezer maakte op z'n hoogst 2,5% van de Nederlandse kiezers uit. De grote vraag is dan: moeten we 'het koper van het verleden' blijven poetsen, of moeten we de realiteit onder ogen zien?"

Als ik u goed beluister, is er een realiteit, maar is het de vraag of we hem willen zien. Wat denkt u persoonlijk? Moeten we 'het koper van het verleden blijven poetsen'?

Vergeleken bij de andere antwoorden is de aarzeling iets langer: "Ik denk dat we het allebei moeten doen. Vroeg of laat zal er geen gesubsidieerd reformatorisch onderwijs, of zulke zorginstellingen etc. zijn. Met die nieuwe werkelijkheid moeten we rekening houden. In de vroege kerk was het niet anders. Ze lieten de onderlinge bijeenkomsten niet na, maar eigenlijk was hun leefwereld niet ingesteld op het christelijke weekritme." Van der Schans onderbreekt zichzelf en betitelt het laatste antwoord als toch wel een 'leunstoel-discussie'. "Morgen gaat mijn kleinzoon ook weer naar de

reformatische school en dat voorrecht wil je toch bewaren. Ik sluit me niet op in de zuil - want de zuil is een middel. De zuil is een pleisterplaats waar we even op adem kunnen komen. En dan moeten we weer door. Onze werkplaats is dan wel beneden, maar onze woonplaats moet Boven zijn. Ik zou het met de Ledeboeriaanse dominee Daniël Bakker willen zeggen: 'Er is gene tijd zo slecht, er is gene tijd zo bang, er is gene tijd zo bedreigend, of we kunnen onze God er wel dienen. Het ligt niet aan de tijd, maar aan ons.'"

Van de pleisterplaats gaan we weer naar de praktijk. Zal de SGP ertoe in staat zijn om zich op een wereld voor te bereiden waarin nog minder ruimte is voor de 17e-eeuwse bronnen waaruit zij al meer dan 100 jaren putten? In ieder geval moeten we van de geschiedenis leren en voorbereid zijn op een toekomst verder in de marge van de maatschappij.

Ik ben op de weg terug. Ik rijd richting Dordt. Inmiddels staan de wegen vol. Er zitten niet veel voordelen aan files, maar op dit moment krijg ik door het opont-houd een kans om stil te staan bij Dordt. Weer later rijd ik stapvoets langs de reformatische scholen waar ik eerder door de haast geen oog voor had. Nu let ik er wel op, want ook deze tijd op de pleisterplaats is kostbaar. ◀

Techno West Services

vorkheftrucks - verreikers - terminaltrekkers

Techno West Services B.V.

Weihoek 6

4416 PX Kruijningen

E-mail : verkoop@technowestservices.nl

Tel. : +31 (0) 113 312 186

Mob. : +31 (0) 654 774 755

verkoop - verhuur - onderhoud

www.technowestservices.nl

"Ontwikkelen van bijzondere producten die passen bij de wensen van morgen"

> Projectontwikkeling

> Bouwmaatschappij

> Metselwerken

Betrokken bij het resultaat

☎ 0184 - 61 23 47 | merwestreek.nl

ACCOUNTANTS,
MAAR ANDERS DAN DE REST.

BENIEUWD?
WE ONTMOETEN U GRAAG.

www.schipperpaul.nl
070 - 260 00 08

Knielen voor Allah

"Ik vind het absoluut niet kunnen dat kinderen, bij schooluitjes naar moskeeën, moeten knielen voor Allah," dat zei Roelof Bisschop bij de behandeling van de onderwijsbegroting.

"Ouders zijn bezorgd of ze wel kunnen voorkomen dat hun kinderen aan

dit soort 'gebedsuitjes' moeten meedoen. Dit hoeven we niet te accepteren in Nederland." Bisschop vroeg tijdens het debat aan minister Slob om ervoor te zorgen dat ouders voortaan kunnen weigeren dat hun kinderen moeten meebidden in een moskee. ◀

Regeldruk teistert ondernemers en boeren

400 ondernemers hebben gereageerd op de regeldrukinventarisatie die op voorstel van de SGP is gehouden. De conclusie is duidelijk: er is nog bitter weinig te merken van alle mooie woorden over de vermindering van regels. De Kamerleden Stoffer en Bisschop blijven de strijd tegen de papiermolen voeren. Stoffer voor de ondernemers. Bisschop voor de boeren. ◀

VN-migratiepact niet tekenen

"De landen die het migratiepact van de VN ondertekenen, verplichten zich ertoe om de deur open te zetten voor alle soorten migranten, zonder dat er een succesvol terugkeerbeleid is geregeld." Dat schreef Roelof Bisschop in *De Telegraaf* en in het *Nederlands Dagblad*. Hij maakt zich zorgen over de gevolgen van het migratiepact en wil dat Nederland er geen handtekening onderzet. "Dit pact gaat niet over vluchtelingen. Voor hen moeten we altijd open blijven staan," benadrukt Bisschop. ◀

Vliegtaks invoeren

De SGP wil de belasting op vliegen verhogen. "Vliegtickets worden steeds goedkoper, terwijl reizen per vliegtuig enorm vervuילend is," zegt Chris Stoffer. Tijdens het debat over het klimaatakkoord noemt hij het een gemiste kans dat er geen vliegtaks in het akkoord is opgenomen. ◀

100 doden per dag

Op 30 oktober waren de Algemene Beschouwingen in de Eerste Kamer. Senator Peter Schalk vroeg daarbij aandacht voor abortus en euthanasie. "Ik kan er maar niet aan wennen dat er elke dag, 365 dagen per jaar, 100 mensen worden gedood. 30.000 abortussen en 6.500 euthanasiegevallen." ◀

Zorgen op Urk

"Er is veel onrust in Flevoland over de gevolgen van het faillissement van de IJsselmeerziekenhuizen," zegt Kees van der Staaij. Hij vraagt zich af of mensen wel snel genoeg in een ziekenhuis kunnen zijn. "Zeker de snelle toegang tot spoedeisende hulp en de verloskunde, moeten gewaarborgd blijven." ◀

Weekjournaal

Ga voor een wekelijkse terugblik, met filmpjes van de SGP-Kamerleden, naar: youtube.nl/sgpnieuws. De voorlichting van de Tweede Kamerfractie probeert ieder weekeinde een journaal online te zetten ◀

DOOR WILHELM DOELEMAN

21 NOVEMBER - HERINDELINGSVERKIEZINGEN

SGP in Vijfheerenlanden: “Bereik je bestemming”

Op woensdag 21 november zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Daarbij ontstaan uit herindelingen de nieuwe gemeenten Groningen, Hoeksche Waard, Het Hogeland, Westerkwartier, Noardeast-Fryslân, Haarlemmermeer, West Betuwe, Molenlanden, Noordwijk, Altena, Beekdaelen en Vijfheerenlanden. De herindelingen gaan in op 1 januari 2019. De SGP doet niet overal mee, maar om een beeld te krijgen van wat er allemaal gaande is, volgt hier een gesprek met een kandidaat-raadslid in de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Kees Vermaat, nu zittend raadslid in de gemeente Zederik en ook campagneleider, geeft een inkijkje in de gang van zaken. Welke processen gaan er allemaal aan vooraf om een nieuwe gemeente te vormen? Hoe kun je als SGP in een nieuw te vormen gemeente een herkenbare campagne voeren voor iedere inwoner?

Kun je iets omschrijven van het proces dat jullie de afgelopen jaren hebben meegemaakt om te komen tot een herindeling?

“De provincie Zuid-Holland is in 2010 met een aantal gemeenten in onze regio het gesprek aangegaan over een eventuele herindeling. Zo ook met ons als vertegenwoordigers uit de gemeente Zederik. In de daaropvolgende jaren zijn de contouren meer zichtbaar geworden. Concreet heeft het geresulteerd in een samenvoegingsvoorstel met de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik. Een zogenoemde ‘herindeling’ heeft als belangrijkste voordeel dat je bestuurskracht veel groter wordt. Je positie in de regio wordt sterker. Dat betekent dat je bijvoorbeeld beter een vuist kunt maken als het gaat om de inkoop van zorg in de gemeente.”

Hoe hebben jullie als SGP-fracties en -besturen samengewerkt in dit proces?

“In 2015 werd helder dat de herindeling definitief ging worden. Vanaf dat moment zijn we wel met elkaar gaan spreken. Echter ontstond er toen het vraagstuk bij welke provincie we als nieuw te vormen gemeente zouden gaan horen. De gemeenten Leerdam en Zederik liggen in Zuid-Holland en zijn meer georiënteerd op de Alblasserwaard, terwijl Vianen (provincie Utrecht) meer samenwerking heeft met plaatsen rondom Utrecht. Dit heeft veel discussie opgeleverd in de verschillende colleges en gemeenteraden. Uiteindelijk zijn we per 1 januari 2019 een gemeente in de provincie Utrecht. Nadat de Eerste Kamer afgelopen juni instemde met de gemeentelijke herindeling zijn we intensief gaan samenwerken. De besturen hebben een selectieadviescommissie in het leven geroepen voor de nieuw te vormen lijst en ook een campagnecommissie. Inmiddels zien we een mooie samenwerking en vinden we elkaar op de inhoud.”

Wat is de centrale boodschap in jullie campagne?

“Dat is ‘bereik je bestemming’. Deze kernboodschap kun je op heel veel manieren interpreteren. Ten eerste ligt er een Bijbelse lijn, de Bijbel wijst ons de goede weg naar de eeuwige bestem-

Kees van der Staaij op campagnebezoek bij een boerderij in de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden

ming. Maar politiek gezien willen wij ten tweede onze inwoners meenemen naar de eindbestemming van deze nieuw te vormen gemeente, we geven hiermee uiting aan het gevoel van een zoektocht die inwoners en politiek hebben. Ben je de weg kwijt? Volg de SGP! Wij staan voor een betrouwbaar en consistent geluid.”

Hoe voer je een zichtbare campagne voor iedereen, elke stad of dorpskern is toch weer anders?

“We hebben gekozen om voor elke kern campagne te voeren. Mensen zijn nog georiënteerd op hun oude gemeente. Een Leerdammer bijvoorbeeld zal zich niet zo snel een inwoner noemen van Vijfheerenlanden. We willen er dus echt voor elke kern zijn. Voor elke kern hebben we een flyer ontwikkeld met wat we willen bereiken in de aankomende vier jaar. Maar iedere inwoner weet waar de SGP voor staat: het behoud van de zondagsrust of onze agrarische visie, bijvoorbeeld. Daar ontwikkel je dus geen specifiek kernenbeleid op. Als het gaat om zichtbaarheid hebben we vorige week als campagnecommissie per fiets elke kern bezocht. We zijn in gesprek gegaan met inwoners en hebben gesproken over lokale vraagstukken. Op deze tocht van 75 kilometer hebben we veel enthousiaste reacties gehad. Kees van der Staaij heeft een aantal weken geleden op het

kruispunt van onze drie gemeenten de campagne afgetrapt. We hebben de vlag gehesen om onze gezamenlijkheid te benadrukken in deze nieuwe gemeente.”

Welke plaats neem jij in op de kandidatenlijst, waar ga jij je persoonlijk voor inzetten de aankomende jaren?

“Als nummer vier op de kandidatenlijst ga ik me persoonlijk inzetten voor een aantal zaken. Ten eerste wil ik me sterk maken voor meer starterswoningen. Zeker voor jonge mensen die een woning willen kopen, zijn er weinig mogelijkheden. Als boerenzoon ga ik me ook inzetten voor onze agrarische ondernemers, het is belangrijk dat er een goed ondernemersklimaat is voor deze doelgroep. Geef boeren ruimte om te ondernemen! Laten we bijvoorbeeld hun kostbare landbouwgrond niet verspillen aan zonnepanelen. Ook betaalbare duurzaamheid is een belangrijk speerpunt. We zijn verplicht als rentmeesters zorg te dragen voor deze aarde.”

Met welk resultaat zijn jullie tevreden op 21 november D.V.?

“We zijn een nieuwe gemeente. Deze verkiezingen krijgen landelijk ook minder aandacht. We zien wel dat de SGP-achterban trouwe stemmers zijn, dus we hopen ongeveer hetzelfde aantal stemmen te halen als bij de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen. Met vier zetels zijn we tevreden, vijf zetels zijn mogelijk en zes zetels zou heel bijzonder zijn. We hopen dat ons campagne bekroond en gezegend mag worden met een goede verkiezingsuitslag!” ◀

“BEN JE DE WEG KWIJT?
VOLG DE SGP!”

Dimetra - Holland

UW ZWITSERLAND EXPERT

Bel 033 - 277 22 66 of mail info@dimetra.nl

- ✓ Koel- en Vriesgroupagevervoer
- ✓ Containertransport
- ✓ Volumetransport
- ✓ Machinetransport
- ✓ Op- en Overslag
- ✓ Douaneloods
- ✓ Eigen in- en uitklaring

Glashorst 123

Scherpenzeel

T 033 - 277 2266

Kijk voor meer informatie op dimetra.nl

Cursuslocatie in Barneveld
Mogelijkheid tot In-Company training

BHV (Herh.)
al vanaf
€130,00
p.p.

BHV (Basis)
al vanaf
€260,00
p.p.

Voor alle cursusdatums en het complete aanbod zie de website: in1keerBHV.nl of bel **085-0667402**

17 cursuslocaties door het hele land
Mogelijkheid tot In-Company training

B-VCA
al vanaf
€177,00
p.p.

VOL-VCA
al vanaf
€177,00
p.p.

Voor alle cursusdatums en het complete aanbod zie de website: in1keerVCA.nl of bel **085-0667401**

Cursuslocatie in Barneveld
Mogelijkheid tot In-Company training

EHBO (Kind)
al vanaf
€55,00
p.p.

EHBO (Herh.)
al vanaf
€120,00
p.p.

Voor alle cursusdatums en het complete aanbod zie de website: in1keerEHBO.nl of bel **085-0667403**

Wincoop
veiligheidsstrainingen

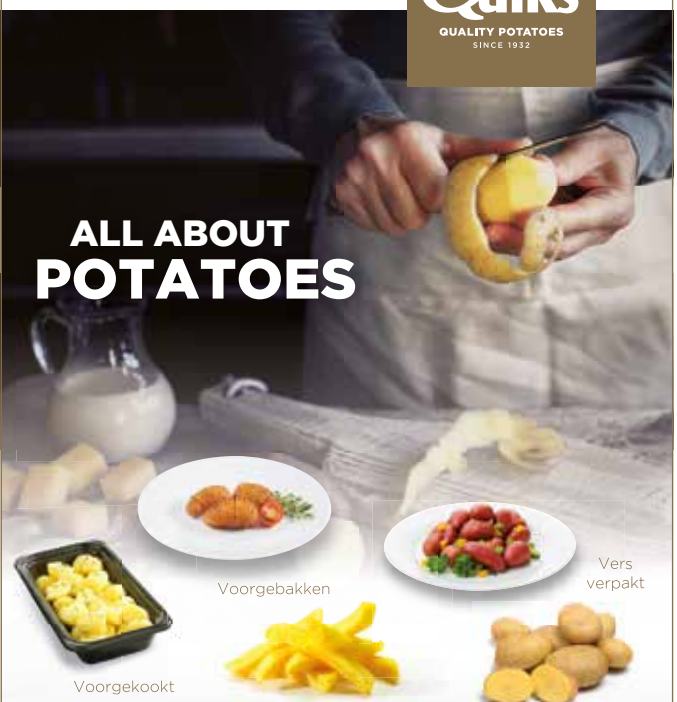
Anthonie Fokkerstraat 45 B - Barneveld
085-0667400 www.bhv-vca-ehbo.nl

Inclusief koffie en goed verzorgde lunch

Quiks
QUALITY POTATOES
SINCE 1932

ALL ABOUT
POTATOES

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, T +31 (0)73 599 20 93, E info@quiks.nl

Quiks
FRESH POTATOES

Quiks
POTATO PRODUCTS

QUIKS.NL

KERK, POLITIEK EN SGP

In de tijd van de Synode van Dordrecht had de kerk een duidelijke taak in de samenleving. Grote beslissingen werden genomen op basis van de overtuiging van de belangrijkste stroming in de kerk. Nu lijkt de kerk alleen nog maar een taak te hebben in de samenleving door hulp te verlenen aan ouderen in de wijk. Veel vrijwilligers zijn afkomstig uit de kerk. Onze levenshouding kan inderdaad mensen de meerwaarde laten zien van het christelijk geloof. Maar ook woorden zijn belangrijk om de inhoud van de goede Boodschap te laten horen. Die heeft, als het goed is, invloed op onze wetten en regels. Nu de kerk steeds minder belangrijk lijkt te worden, is de vraag: heeft de kerk vandaag ook nog invloed op de moraal in politiek en maatschappij?

DOOR LISANNE RUITENBEEK
VOORZITTER VAN COMMISSIE BINNENLAND

WAT IS DE MORAAAL?

In veel politieke besluiten die genomen worden, wordt geen rekening meer gehouden met Gods Woord. Iedereen is vrij om te doen wat hij wil; iedereen regeert over zijn eigen leven. De ideeën die mensen hebben over 'goed leven' noemen we samen de *moraal*. De moraal bestaat uit normen en waarden. Waarden zijn de ideeën die mensen hebben, normen de regels die voortkomen uit die ideeën. Veel mensen vinden dat je mag beslissen over je eigen leven (idee). Je kunt daar heel veel verschillende regels bij bedenken, zoals dat de overheid mensen de vrijheid geeft om zondag zelf te kiezen of ze gaan winkelen of naar de kerk gaan.

CHRISTELIJKE INVLOED OP DE MORAAAL

De SGP baseert haar standpunten op Gods Woord. Ze kan wijzen op de rol en de bron van de waarden, zoals de bescherming van het (kwetsbare) leven. Maar ook de kerk heeft daar een belangrijke rol in. De bekende politicus Groen van Prinsterer schrijft daarover: "De kerk is geroepen het licht en het zout en de zuurdesem der wereld te zijn. (...) Zij vermag niet zich aan den Staat, waar deze medewerking verlangt, te onttrekken. Het past haar, uit eigen beweging, voor het Evangelie naar gezag en invloed, opdat de geboden Gods nageleefd mogen worden, te dingen." *

Wat betekent dat precies? De kerk mag zich uitspreken over bepaalde maatschappelijke kwesties, juist omdat de kerk ertoe doet in de maatschappij. De kerk is allereerst een plaats waar God gediend wordt, maar ook een organisatie die mensen samenbindt en dus belangrijk voor de samenleving. De kerk heeft geen politieke macht, maar kan wel de politiek beïnvloeden.

WAT IS DE ROL VAN DE KERK?

Het is niet goed om water bij de wijn te doen om maar gehoord te worden, hoewel onze woordkeuze natuurlijk wel kan aansluiten bij de hedendaagse maatschappij. Het doel is altijd het dienen van God; dat moet voorop staan. De invloed en het gezag van kerken moeten daarop gericht zijn. De kerk moet daarom ook niet de rol overnemen van een politieke partij. De PKN sprak zich bijvoorbeeld onlangs uit voor kerkasiel, zodat mensen niet het land worden uitgezet. Dan wordt de overheid gehinderd en bemoeien we ons te veel met de regels, niet met de moraal zelf. De kerk kan zich wel herkennen in de standpunten van een partij. Gebed voor en opscherping van SGP'ers zijn daar goede voorbeelden van.

* G. Groen van Prinsterer, *Ongeloof en revolutie*. Franeker: T. Wever 1951, p. 61.

Een visie op de EU als 'waardengemeenschap'

De Europese Unie wordt steeds vaker gezien als een waardengemeenschap. Wat wordt daarmee bedoeld en hoe kijkt de SGP daar tegenaan?

DOOR BERT-JAN RUISSEN
KANDIDAAT EUROPESE VERKIEZINGEN

De in 2017 overleden Duitse Bondskanselier Helmut Kohl zei ooit eens: "Europa eindigt waar de kerktorens eindigen". Daarmee bracht hij treffend onder woorden hoezeer Europa gestempeld is door het christendom. Waar je ook bent in Europa, of het nu is in Helsinki of in Madrid, overal zie je torenspitsen als stille getuigen van een rijk christelijk verleden.

EUROPESE WAARDEN

Een christelijk verleden, want de secularisatie trekt diepe sporen in Europa. Dit zien we ook terug in de ontwikkeling van de Europese Unie. De grondleggers van de Europese samenwerking, mannen zoals Schuman, De Gasperi en Monnet, stonden nog volop in de christelijke traditie

“WIJ MOETEN EEN
CHRISTELIJK TEGENGELUID
LATEN HOREN”

en waren daar vertrouwd mee. De wortels van Europa liggen dus in het christendom. Echter, voor veel hedendaagse politici zijn de kerktorens van Kohl museumstukken geworden. Ondertussen wordt de Unie steeds vaker gezien als een 'waardengemeenschap'. Daarmee wordt bedoeld dat de EU in haar beleid de Europese waarden centraal stelt en ook verplicht is om

schendingen van deze waarden aan de kaak te stellen. Volgens het EU-verdrag gaat het daarbij om de 'ondeelbare en universele waarden van menselijke waardigheid en van vrijheid, gelijkheid en solidariteit.' Het zijn begrippen die vrijwel één op één zijn overgenomen uit de leus van de Franse revolutie. Een expliciete verwijzing naar het christendom ontbreekt helaas, waarmee de band met het christelijke verleden feitelijk is doorsgesneden. Het gevolg daarvan is dat onder de genoemde waarden de morele basis is weggehaald. Dit blijkt duidelijk als we bijvoorbeeld naar 'vrijheid' kijken.

VRIJHEID

Vrijheid is ook voor christenen heel belangrijk, maar dan wel in genormeerde zin. Het is een vrijheid om God naar zijn Woord te mogen dienen. Valt deze basis weg, dan wordt vrijheid een absoluut recht om je leven volledig naar eigen inzicht in te kunnen vullen. Deze vrijheid zonder christelijke begrenzing is nu net het probleem. Hierdoor zien velen bijvoor-

beeld abortus als *vrijheid* en wil men vanwege de angst voor vrijheidsinperking en ongelijke behandeling het traditionele gezin niet hoger waarderen dan andere samenlevingsvormen.

WEERWOORD

De Unie profileert zich dus als een waardenunie en bemoeit zich ook in toenemende mate met de waarden en normen in de lidstaten. Dit terwijl zij tegelijkertijd in haar bepalingen wat nu die universele en ondeelbare waarden zijn, de christelijke wortels van deze waarden heeft losgelaten. Wij weten ons daarom als SGP geroepen ook in Europa het christelijk getuigenis te laten horen. Dat is geen gemakkelijke opgave, maar wel een heel noodzakelijke. Als SGP pleiten we voor een 'klein' Europa, dat zoveel mogelijk bevoegdheden bij de lidstaten houdt. Wij kiezen voor samenwerking op een aantal grensoverschrijdende onderwerpen, zoals handel, terrorismebestrijding en milieu. Maar onze inbreng in Brussel mag hier niet toe beperkt blijven.

Als we bijvoorbeeld zien dat een politicus in het Europees Parlement een wereldwijd recht op abortus bepleit als universeel recht, dan kunnen en mogen we als christelijke partijen niet zwijgen. En als een andere politicus de waardering van het traditionele gezin in Oost-Europese landen ter discussie stelt, ook dan mag van ons een weerwoord worden verwacht. Wij moeten kortom een christelijk tegengeluid laten horen wanneer parlementariërs seculiere waarden dwingend willen opleggen als een ondeelbaar, universeel goed. ◀

Handelsakkoord EU-Vietnam moet ook voor christenen een vooruitgang zijn

Binnenkort wordt een nieuw vrijhandelsakkoord tussen de EU en Vietnam ter goedkeuring voorgelegd aan het Europees Parlement. Het akkoord is 17 oktober goedgekeurd door de Europese Commissie en ter voorbereiding op de behandeling organiseerde de parlementscommissie Internationale Handel een hoorzitting over het akkoord.

DOOR ELISE ABBEY - VAN DOORN

BELEIDSMEDEWERKER EUROFRACTIE

Het handelsakkoord gaat over het afbouwen van de douanetarieven en bescherming van Europese productnamen zoals parmaham. Ook zijn er juridisch bindende afspraken gemaakt over duurzame ontwikkeling. Vietnam dient deze afspraken over mensenrechten, arbeidsrechten, milieubescherming en inspanningen tegen klimaatverandering na te leven.

Tijdens de hoorzitting benadrukte de hoofdonderhandelaar van EU-zijde dat

het handelsakkoord met Vietnam een modelakkoord is voor economische groei en ontwikkeling, voor sociale vooruitgang in Vietnam en verbetering van de *soft power** van de EU. De EU streeft naar een 'werkelijk partnerschap' dat 'steeds meer in het belang van beide zijden' is en op gelijke voet.

Kortom, ronkende taal.

Daarom willen we de Euro-

pese Commissie ook wijzen op de situatie van christenen in dit Aziatische land. Juist in dezelfde week als de hoorzitting kwam een ander nieuwsbericht uit Vietnam naar buiten via persecution.org. Op zondagmorgen 7 oktober werden christenen uit de Daklakprovincie, die in een huiskerk een eredienst hielden, gestoord door de lokale autoriteiten. Zij geboden de christenen te stoppen met hun religieuze activiteiten, die door de overheid als subversief en bedreigend worden ervaren. De christenen volhardden en weigerden hun dienst te beëindigen,

waarop de ambtenaren dreigden de week erna terug te komen om de kerk te sluiten indien men nogmaals een kerkdienst zou beleggen.

Helaas staat een dergelijk incident niet op zichzelf. Niet voor niets staat Vietnam op nummer 18 van de Open-Doorsranglijst van christenvervolgning. Lokale, regionale en landelijke overheden vervolgen christenen. Vooral protestantse christenen, die vaak ook behoren tot etnische minderheden, hebben het zwaar. Zij worden gediscrimineerd, hebben te maken met geweld en worden buitengesloten, soms zelfs verbannen. Christelijke kinderen worden gediscrimineerd op school en soms niet eens toegelaten.

De EU moet laten zien dat al de mooiklinkende afspraken over mensenrechten en waarden niet slechts mooie woorden zijn. Zeker wanneer dit een modelakkoord is, moet de EU haar *soft power* inzetten om de omstandigheden van christenen in Vietnam aan te kaarten. Zodat dit akkoord ook voor hen een verbetering betekent. ◀

* *soft power*: macht uitoefenen door diplomatiek handelen en niet door fysiek geweld

Vergroot uw woonplezier met een woonkelder

Met de maatwerk **prefab woningcasco's** van MBS Kelderbouw realiseert u snel en voordelig uw droomwoning. En met onze **prefab kelders** vergroot u niet alleen uw woonruimte maar bovenal uw woonplezier. Van parkeerkelder en wijnkelder tot kelder met inpassend zwembad, wij leveren het woningcasco inclusief de kelder die u wenst.

MBS MBS Kelderbouw

Bel ons om uw wensen te bespreken.
035 - 588 1888

Energieweg 2 Soest 035 - 588 1888 info@kelderbouw.nl www.kelderbouw.nl

TALEN
MACHINES

PUTSCH MENICONI verticale platenzaagmachines

OOSTERPARALLELWEG 41 • 7951 DD STAPHORST (NL)
T +31 (0) 522 - 46 14 02 • TALENMACHINES.NL

 Morren
kuikenbroederij

Lunteren, Holland Tel. 0342-415728

Actualiteiten en ontwikkelingen in politiek en samenleving door Menno de Bruyne, voorlichter Tweede Kamerfractie SGP

LGBTQIA2S

Eerlijk gezegd weet ik niet of dit nu een stukje is voor 'Van een ander' of voor de 'Haagse propjes'. Het is geschreven door iemand anders, dus is het van een ander. Maar het stukje zit ook vol met zinnen die ik zelf zó in de Propjes had kunnen gebruiken. Omdat ik er niet uit kom, heb ik de opmaakredactie de opdracht gegeven de rubrieken gewoon samen te voegen.

Het stukje dat ik citeer is van Elma Drayer, een van mijn lievelingscolumnisten. Ook de SGP krijgt wel eens een veeg uit haar pan, maar dat is nu eenmaal het risico als een columnist ook actief is in de keuken. Daar moeten we tegen kunnen. We zijn grote jongens, nietwaar?

Woordenpolitie

Aanleiding voor de column was een door de woordpolitie gemaakte gids ter vermindering van 'gevoelige' termen in de culturele sector. Bovendien deed het blad *OneWorld* een boel 'neokoloniale' woorden in de ban. Een soort woordverbod voor toelichtende teksten in musea. Die bordjes moeten worden gezuiverd, zodat ze identiteitsrein zijn. De voorbeelden staan in de column. Lees en huiver!

deVolkskrant

De hoofdredacteur van *OneWorld* doet "het begrip 'minderheden' in de ban omdat het een 'negatieve bijklank' heeft. 'Gemarginaliseerde mensen' is haar alternatief. Ook wil zij af van de term 'moderne slavernij' voor hedendaagse uitbuitingsgevallen. Dat is namelijk 'voor nazaten van de tot slaaf

gemaakten een oneerlijke vergelijking met het eeuwenlange, legale systeem waaronder hun voorouders leefden'. En 'opkomende economieën' als alternatief voor het in ongenade gevallen 'ontwikkelingslanden' mag van haar ook niet meer. Dat is 'eurocentrisch' omdat zulks suggereert dat die economieën 'nog moeten worden zoals wij.

De gids van de samenwerkende musea is voorzichtiger van toon. Daar zijn ze vooral bezorgd over de kwetsuren die woorden kunnen aanrichten. Dus staat onder zo'n beetje elk lemma van de woordenlijst achterin het advies: 'Gebruik terminologie die de [betreffende] groepen zelf gebruiken en respectvol vinden.' Grappig genoeg ontbreekt deze vriendelijke geste onder het hoofdstukje dat het begrip 'blank' behandelt. Daar staat alleen dat 'vooral' activisten en wetenschappers 'steeds vaker' de term 'wit' gebruiken, gevolgd door de suggestie om dat over te nemen.

LGBTQIA2S

Al met al biedt Woorden doen ertoe een leerzaam inkijkje in het hypervervijnde jargon uit de wereld van de identiteitsdenkers. Nieuw was voor mij bijvoorbeeld het begrip 'Zwarte mensen en niet-Zwarte mensen van kleur' – het adjectief consequent met een hoofdletter geschreven. (Bij 'witte mensen' gebeurt dat niet.) En wist u dat 'LGB', de lettercombinatie die de voorkeur verdient voor aanduiding van de 'niet-heteroseksuele identiteit', inmiddels de toevoeging 'TQIA2S' nodig heeft? Ik had geen idee.

Wat mij evenwel in de beide publicaties bovenal trof was de (bijna) unanieme vanzelfsprekendheid waarmee de auteurs macht toekennen aan woorden. Taal

*bepaalt beeldvorming, schrijft de hoofdredacteur van *OneWorld* met grote stelligheid, en 'ontkracht of bevestigt' machtsverhoudingen. Woorden hebben een 'politieke en sociale lading' staat in het boekje van de musea, ze kunnen 'buitensluitend' zijn. 'Musea moeten zich realiseren dat hun teksten vaak koloniale narratieven in zich dragen', schrijft een van de auteurs. 'Alleen dan zullen deze narratieven niet opnieuw geproduceerd worden.'*

Daarachter schemert de schattige gedachte dat je door beladen begrippen te elimineren de gewenste werkelijkheid dichterbij brengt. Maar woorden zijn niet allesbepalend. Zo simpel ligt het niet, hoe graag menigeen dat ook zou willen.

Eufemismen

Bekend voorbeeld: al ruim een halve eeuw worstelen beleidsmakers, wetenschappers en journalisten met een term voor inwoners wier wortels niet in Nederland liggen. Alle goedbedoelde pogingen – van 'gastarbeiders', via 'buitenlandse werknemers' tot 'etnische minderheden', 'nieuwkomers' en 'allochtonen' – verloren na verloop van tijd hun neutrale glans en bleken toch stigmatiserend te werken. Ook het nu vigerende begrip 'mensen met een migratieachtergrond' staat dat lot ongetwijfeld te wachten. Eufemismen hebben nu eenmaal de neiging zichzelf op te eten.

Natuurlijk, het kan geen kwaad om in je taalgebruik rekening te houden met andermans wensen en gevoeligheden. Maar menen dat de werkelijkheid zich daar gehoorzaam naar voegt is op z'n best wensdenken. Op z'n slechtst naïef."◀

+ Een eigen montageteam

Met de garantie die daar bij hoort

RUIM 1900 BEOORDELINGEN
QASA.NL | NOVEMBER 2018

Zo doen wij dat

Als gespecialiseerd bedrijf verkopen wij niet alleen keukens, we installeren ze ook. Met eigen mensen, dus u hebt altijd slechts één aanspreekpunt. Onze ervaren vakmensen doen dag in dag uit niets anders dan met passie keukens plaatsen. Ze hebben hart voor de zaak en zien het als erekwestie om keukens met een topkwaliteit afwerking te monteren. Vandaar dat wij gerust 10 jaar garantie durven geven op onze montage.

DBKEUKENS.NL